

Huvuddragen i Plan B

enligt böckerna Plan B 4.0 Uppdrag: rädda civilisationen och Civilisationens väg – mot avgrund eller hållbarhet av Lester R. Brown, översatta och utgivna av Doris N Almström och Lars Almström.

En uppsjö av trender visar att Plan A (business-as-usual) inte fungerar. Dagens bilcentrerade köp- och-släng samhälle som baseras på fossila bränslen måste överges och ersättas med Plan B – ett samhälle som bygger på förnybar energi, har ett mångsidigt transportsystem och återvinner och återanvänder allt, och där allas basbehov blir tillfredsställda.

Plan B är alltså en beskrivning, både av ett hållbart samhälle och av vägen dit.

Plan B har fyra mål:

- stabilisera folkmängden vid högst 8 miljarder människor
- utrota fattigdomen
- återställa jordens ekologiska system
- stabilisera klimatet genom att minska koldioxidutsläppen med 80 procent till år 2020 med hjälp av energieffektivisering, stopp för avskogningen och övergång till förnybara bränslen.

Det finns en skrämmande parallell mellan sumerernas civilisation som gick under för 4000 år sedan och vår. Sumerernas förbluffande högtstående samhälle (med sitt sinnrika bevakningssystem, som möjliggjorde ett dittills oöverträffat spannmålsöverskott) gick under – av livsmedelsbrist. Lester Brown påpekar att vår civilisation står inför samma öde. Men medan sumererna gick under på grund av en mycket liten förändring i marken (en höjning av salthalten som gjorde åkrarna obrukbara) håller vårt samhälle på att gå under på grund av en mycket liten förändring i luften: en stadigt stigande koldioxidhalt.

Spannmålspriserna stiger numera i en stadig långsiktig trend eftersom utbudet inte klarar att hålla jämna steg med den ökande efterfrågan. När extrema väderfenomen på grund av förändrat klimat dessutom orsakar missväxt begränsas exporten av spannmål och detta skrämmer länder som numera är helt beroende av spannmålsimport. Följden är de senaste årens markrofferi som innebär att rika stater skaffar sig mark i fattiga länder för att odla spannmål för egen räkning.

Till exempel hör Saudiarabien och Kina, som båda överutnyttjat sitt grundvatten och nu är tungt beroende av import av spannmål, till de länder som skaffar sig ”egen” mark ibland världens fattigaste länder, som Sudan, Etiopien och Kongo, länder som redan är helt beroende av livsmedelsbistånd från FN.

Matbrist, befolkningstillväxt och minskande naturresurser ökar pressen på regeringarna i svaga stater och de tenderar att falla sönder. I kollapsande stater är det till exempel omöjligt att skydda regnskog, utrota polio, eller samarbeta mot kriminalitet och terror.

Plan B förespråkar två kraftfulla verktyg: koldioxidskatt och en ändrad syn på begreppet säkerhet.

* För att minska koldioxidutsläppen krävs en stadigt stigande koldioxidskatt i en skatteväxling, där sänkta inkomstskatter kompenseras av höjd koldioxidskatt.

* Förra seklets syn på säkerhet, som präglades av militärt tänkande, måste förändras i grunden. Detta sekel är de stora hoten mot människornas säkerhet nämligen inte av militärt slag, utan i stället alla de trender som undergräver civilisationens själva grundvalar: klimatförändring, vattenbrist, kollapsande stater, tilltagande livsmedelsbrist och hunger.

Lester Brown är ekologen som för mer än 30 år sedan introducerade begreppet hållbar utveckling. Han har skrivit 50 böcker, är översatt till 40 språk och hedersdoktor vid 25 universitet och därtill hedersprofessor vid den kinesiska vetenskapsakademin. I 26 år ledde han Worldwatch Institute. Sedan 2001 är han chef för Earth Policy Institute, en oberoende forskningsorganisation i Washington, D.C..

Läs mer på www.svenskaplanb.se